

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru străinătate 500 Lei
Pentru autorități, instituții și
întreprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarif

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de 2 ori pe săptămână

Numai o Românie unită va fi în stare să fie atât de puternică încât nici un dușman, — fie dinăuntru, fie din afară, — să îndrăznească să se atingă de ea.

M. S. REGELE CAROL II.

RECIPROCITATE

În fine li s'a înfundat și ungunilor. Au țipat, s'au învățat, au calomniat și falsificat statistice, doară, doară vor mai putea reîncopcia Magyarország-ul lui Szent-Istvan... Dar în zadar, toate convulsivunile, toate șmecheriile, — dreptatea va învinge ca totdeauna.

Citim în „România” dela 7 Ianuarie a.c. că Imredy, președintele Consiliului de Miniștri din Budapesta, a intrat în negocieri cu dr. Franz Basch, conducătorul grupului german din Ungaria, care a primit investitura Berlinului în această calitate.

Punctul critic al negocierilor e chestiunea dreptului germanilor din Ungaria de a profesa național-socialismul, adică a se declara oficial, cu aprobarea guvernului ungar, de membri ai poporului german, al cărui Führer suprem e Hitler Adolf.

Negocierile continuă și Imredy va trebui să cedeze cu toate codirile lui. E Berlinul, care a luat pe față apărarea celor 600.000 de germani cari trăiesc în Ungaria și pe care o va rezolva ca și pe cea a Sudeților din Bohemia.

Va să zică: calul troian a intrat în cetate? De acum în zadar se vor mai sbate, în zadar vor inventa terțipuri și pretexte pentru a

ascunde edevărul. În Ungaria există o chestiune a naționalităților, care trebuie rezolvată.!!

După Germani vor urma cei 500.000 de ceho-slovaci, apoi Sârbii și, în fine, cei 100.000 de Români, cari n'au nici școli nici biserici și sunt expuși a fi mălțrați de jandarmi, dacă cutează să vorbească românește.

La Geneva, marele nostru European, în loc să răspundă cu argumente reale Ungurilor cari pretindeau drepturi de stat în stat, arătând starea mizerabilă a Românilor din Ungarie, se îngâmfa făcând pe avocatul Europei.

E timpul să cerem tratament reciproc și pentru Români din Ungaria: Să se deschidă bisericile și școlile închise în mod arbitrar. Români să fie tratați în mod egal ca cetățeni, — după cum sunt Ungurii la noi! — nu ca paria și iloji.

Aceasta e prima datorie a Statului nostru și în special a Frontului Renașterii Naționale.

E destul de când răbdăm sfidările impertinente ale Budapestei. Sus capul! Să ne afirmăm ca un popor de 20 milioane, conștuit de forța și de importanța sa în Dacia antică!!

Moțul

CEVA DESPRE JIDOVII

Sub acest titlu „Gazeta Transilvaniei,” publica acum cincizeci de ani un articol al lui Ioan Pop Reteganul, în care se spunea, între altele despre „E-vrei”:

Pretutindenea îi vedem în acelaș mod:

a) De micuți rîvnind după bani, visînd cu ideea de a deveni milionari.

b) Prea supuși, slugarnici, cum-pătați din fire până ajung la bani, după aceea cutezători în specule, încât ori îndoesc și în-zecesc capitalurile în câte o afacere, ori pierd totul și încep iar dela început.

c) Ajuși bogăți — cămătari și galanți totodată, iau camele grase dela cei săraci, dar făc daruri prețioase oamenilor cu influență.

d) Punctuali în plățile de sume mici și destul de dibaci de a nu plăti sumele mari.

e) Speculanți în sensul strict al cuvîntului.

Așa era acum cincizeci de ani. Și azi nu e altcum.

Fii lui Israel au rămas același, cu același percluni!

Au făcut în schimb marele examen, prin care au dat dovada marimii revărsate asupra Rusiei fără Țări.

Și de dorul și grija lor, țările lumii, toate, care ar vrea să scape de ei, — se trudesesc să le aile și lor un adăpost... o țară...

Consiliul Superior al F. R. N.

I. P. S. S. Patriarhul, Președintele Consiliului de Miniștri, întemeindu-se pe dispozițiunile art. 13 din regulamentul legii pentru înființarea „Frontului Renașterii Naționale”, a convocat pentru ziua de 26 Ianuarie 1939 ora 16, Consiliul Superior Național al Frontului Renașterii Naționale.

Ședințele se vor ține în sala de ședințe a Senatului.

Vor lua parte în afară de membrii Consiliului, Consilierii Regali și membrii fondatori ai Frontului Renașterii Naționale.

Chemarea femeii: A fi mamă

Cea mai nobilă dintre misiunile pe cari providența le-a încredințat, femeilor, este fără îndoială aceea de a fi mame...!

Trebuie să se înțeleagă în toate instituțiile cari folosesc în funcțiunile lor femei, că acestea nu trebuie puse în disponibilitate, ironizate și persecutate pentru că nu se sustrag misiunii lor sfinte. Ci dimpotrivă, ele trebuie ajutate și ocrotite să-și crească copiii, de cari avem atîta nevoie pentru continuarea afirmării românești pe plaiurile moștenite din bătrîni.

O revizuire a regimului aplicat mamei este deci absolut gribnică. În acelaș timp și Statul trebuie să se gîndească și la o sprijinire efectivă a capilor de familie, dîndu-se prime și un spor de salariu pentru fiecare nou născut.

„Neamul Românesc”.

Din ideile fundamentale ale „Frontului”

„A doua idee este respectul familiei, ca celulă socială”... „Fr. R. N. se reazămă apoi pe credința creștină”... „în sânul Fr. R. N. un rol însemnat îl joacă elitele”...

Urmînd unui impresionant apel recent al d-lui Dr. Voicu Nițescu, fost ministru și conducătorul și îndrumătorul din ultimele decenii, al acestui ziar, care trebuie susținut cu toate sacrificiile curare ale tuturor bunilor români, ca pe-un drapel de sacre tradiții, nepătat, clăruit de gloanțe, dar înfipt adînc în sufletul românismului, — apel prin care cere spirit de jertfă pentru „Gazeta Transilvaniei”, intrată în al 2-lea an bicentinar, răspundem: prezent! Noi, vechii gazetari, cari facem acest apostolat de zeci de ani de zile, frămîntați exclusiv de dorința de mai bine pentru neam și țară, poate mereu nemulțumiți! — că omul cu ochii îndreptați spre ideal este vecinic biciuit de icoana perfecțiunii — ne simțim înșirați în primele rînduri, ca ostași vechi și devotați ai mișcării pentru renașterea noastră națională.

Ne vom spune cuvîntul răspicat și sincer, pe cât ne îngăduie actualele împrejurări, întemeiați pe conștiința, că acest cuvînt al nostru va putea fi util tuturor aceluia, cărora le incumbă astăzi greaua sarcină și răspundere a refacerii neamului pe calea consolidării și avîntului.

Am spus mai sus, ca motto, trei din ideile fundamentale ale Fr. R. N., expuse de d-l Ministrul de Interne Armand Călinescu, în magistratul său discurs rostit la Radio în seara de 11 Ianuarie a. c.

Aprecînd esențiala importanță a acestor principii și regretînd, că spațiul disponibil nu ne permite o expunere amplă, să ne fie îngăduit a da doar unele sugestii pentru elucidarea problemelor în legătură cu ideile naționale.

I.

FAMILIA.

Dacă familia este celula socială — vorbind sociologic — apoi din punct de vedere național și, în speță, din punct de vedere al statului totalitar, în vederea renașterii naționale, familia este însăși baza de existență și condiția primordială a oricărei dezvoltări spre redeştere, spre avînt și spre consolidare a națiunii. Oricîte măsuri s'ar lua în slînga și în dreapta, dacă familia noastră actuală nu se va așeza pe alte temelii, toate străduințele vor fi zadarnice și renașterea națiunii nu se va putea produce. Ce e deci de făcut?

Întîi să se recunoască, odată pentru todeauna, că cele două sexe, sunt două entități deose-

bite, chiar opuse și că rolul lor este complex diferit, avînd meniri deosebite, cu scopul de a se întregi, pentru întărirea familiei și deci a națiunii.

Nu voi insista asupra acestor deosebiri dintre sexe. Ele sunt categorice și fundamentale, atît din punct de vedere fizic, fiziologic, cît și psihic și spiritual.

Cum principiul egalității este numai relativ și cum el nu se poate aplica nicăeri în natură, el este inaplicabil și între sexe. Să amintim numai de perlbărrile fiziologice ale femeii, cari în anumite împrejurări pot fi dezasastroase colectivității (școală etc.); să amintim de frăgezimea spiritului și intelectului femeii care, cu toate că de mii de ani s'a ocupat în voe cu muzica, totuși nu a putut produce măcar un singur talent creator în acest domeniu; să amintim de enorma valoare a sufletului feminin, sănătos, exuberant și neuzat, pentru familie și națiune, și ne vom da seama, că femeia trebuie îndrumată, cu toate mijloacele, spre cămin și numai spre cămin, acolo unde e menirea ei naturală, unde joacă un rol sacru, pentru care singur merită să depășească pe bărbat în valoare.

În concluzie: bărbatul e capul familiei; fetele să fie instruite și îndrumate spre unicul scop: soție, mamă, gospodină! Numai astfel vor fi ele într'adevăr fericite. Pentru că bărbatul să-și susțină familia, este nevoie, ca statul să i creeze cele mai favorabile condițiuni: standard de viață corespunzător (salar omeos și suficient), i introducerea certificatelor de sănătate la căsătoria, pentru ambele sexe; în funcții să fie admise numai fete sărace, sau femei, cari nu se pot întreține, impozite asupra celibatarilor, pedepsirea aspră a seducătorilor de minore, stîrpirea lichelelor masculine (proxești, logodnici de meserii), măsuri radicale și reforme sociale în interesul maternității și al copilului; încurajarea căsătoriei și a nașterilor, prin premii și ajutoare bănești reale și corespunzătoare; crearea de școli secundare speciale pentru fete, cu program ușor, descărcat complex de balastul problemelor de matematică, de chimie, de latină excesivă etc., înlocuindu-se cu cunoștințele necesare viitoarei mame și soții, ca d. p. igiena și psihologia copilului, pedagogia, psihologia bărbatului, etica, aprofundarea preceptelor creștine, arta culinară etc. etc.

Viitorul neamului nostru depinde de femei și în primul rînd de felul cum își va înțelege chemarea ei de mamă.

Să se știe; așa-numita emancipare a femeii este una din cele mai mari intrigi iudaice ale ultimelor decenii. Prin ea iudaismul a reușit, în mare parte, să destrămă familia creștină, captînd-o prin falsul principiu al egalității, abătînd-o pe căl

Minoritatea maghiară

în „Frontul Renașterii Naționale”

După minoritatea germană, populațiunea ungară din România a făcut cerere de înscriere în „Frontul Renașterii Naționale”, dovedind prin aceasta că înțelege să se încadreze în marea mișcare ce va asigura prosperitatea țării. Aplicînd cele mai largi principii de toleranță și protecție față de minorități, România obține în mod firesc colaborarea leală a populației minoritare, la acțiunea de redresare obștească.

Acordul acesta cu minoritățile, constituie cea mai chibzuită politică cu putință și singura care poate să dea roade pozitive, de folos atît minorităților, cît și țării întregi.

Aplicînd acele principii generale de protecție a minorităților, guvernele țării au asigurat întotdeauna cu o largă și omenească înțelegere, libertatea religioasă, dezvoltarea culturală și economică, a populațiilor minoritare. Statul român nu a cerut în schimb din par-

tea minorităților decât lealitate față de autoritatea românească și colaborare cu majoritatea. Această politică este în perfectă concordanță cu spiritul tratatelor și legilor țării, care recunosc principiul protecțiunii minorităților în acord însă cu interesele superioare ale Statului și în cadrul năzuințelor și dezvoltării națiunii românești.

Este foarte imbucurătoare constatarea ce se poate face acum, că minoritățile etnice, prin încadrarea lor în „Frontul Renașterii Naționale”, departe de a avea tendințe centrifugale, dovedesc că sunt gata să-și îndeplinească toate îndatoririle civice pe care le au față de Stat, conlucrînd la întărirea lui și la prosperitatea țării întregi. Această concepție asupra principiului de protecție a minorităților din care decurg drepturi de liberă dezvoltare culturală și economică, precum

— Continuare pe pag. 2 —

greșite, dela menirea ei firească și punând-o pe soție în fața bărbatului, ca adversară.

Nouăzeci la sută din fetele umblate pe la universități, sau după 10 ani de muncă de birou își uzează în așa fel nervii și sufletul, încât devin neaptele, inadaptabile și necorăspunzătoare pentru o viață conjugală sănătoasă și normă. Consultați istoria și veți vedea, că toți bărbații mari ai omenirii, toți marii savanți, patrioți, artiști, etc. au avut mame adânc religioase, cu sufletul și nervii sănătoși și neuzăți în lupta grea cu viața din afară de cămin.

De prisos să mai aduc exemple de totală reformă pe acest teren, din noile țări consolidate, Italia și Germania.

Să facem totul pentru întărirea reală a familiei, pentru crearea noilor temelii, pe cari trebuie așezată. Iată întâia îndatorire a conducătorilor noștri actuali.

Dr. I. Al. Bran-Lemeny.

Mișcare în diplomație

Monitorul Oficial publică următoarea mișcare în diplomație:

D-l Eugen Filot a fost numit ministru la Sofia.

D-l Const. Vălmărescu, ministru plenipotențiar, a fost transferat de la Santiago de Chile la Buenos Aires.

D-l Gh. Lecca, ministru plenipotențiar la Rio de Janeiro, a fost transferat, în aceeași calitate la Praga.

D-nii Dimitrie Jurașcu, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Oslo, Gh. Davidescu, trimis extraordinar și ministru plenipotențiar la Tallin, Nicolae Em. Lahovari, trimis extraordinar la Tirana, Gh. Cruzescu, ministru plenipotențiar la legațiunea României de pe lângă Societatea Națiunilor, au fost rechemati în administrația centrală a ministerului Afacerilor Străine.

Dela Casa Asigurărilor Sociale D-nii patroni sau d-nii reprezentanți ai firme or din Brașov, care doresc asigurări în privința aplicării legii Asig. Sociale din Decembrie 1938; sunt convocați la o consfătuire, care se va ține la sediul Casei, Brașov Str. Prundului No. 7, în ziua de Vineri 27 Ianuarie 1939, orele 6 p. m.

Constituirea conducerii

„Frontului Renașterii Naționale“.

Directoratul.

În temeiul art. 46 din Constituțiune și art. 10, 11 și 12 din Regulamentul legii pentru înființarea „Frontului Renașterii Naționale“ decretat cu No. 1 din 1 Ianuarie 1939, — au fost numiți în calitate de membrii al „Directoratului Frontului Renașterii Naționale“ pe termen de 2 ani:

Pentru agricultură și muncă manuală: 1. Călinescu Armand. 2. Flondor Gheorghe. 3. Gherman Eftimie. 4. Jebeleanu Ion. 5. Ionescu-Sisești G. 6. Șerban Mihail. 7. Sescloleanu C-tin.

Comerț și Industrie: 1. Angelescu Constantin. 2. Bujol Ion. 3. Constantinescu Mitțică. 4. Gafencu Grigore. 5. Gîgurtu Ion. 6. Savu Eugen. 7. Slăvescu Victor. 8. Tilea Vlarel.

Ocupațiuni Intellectuale: 1. Andrei Petre. 2. Cancicov Mircea. 3. Cazaciu Grigore. 4. Ghelmegeanu Mihail. 5. Hațleganu Iuliu. 6. Iamandi Victor. 7. Ralea Mihail.

Consiliul superior.

Au fost numiți în calitate de membrii al Consiliului Superior Național al „Frontului Renașterii Naționale“ pe termen de 2 ani:

Agricultura și munca manuală: 1. Alimănișteanu Dumitru. 2. Alimănișteanu Virgil. 3. Apostoleanu Gheorghe. 4. Axinte Ion. 5. Bernau Petre. 6. Budurăscu Nicolae. 7. Călinescu Armand. 8. Cristî Vladimir. 9. Cornățeanu Nicolae. 10. Duca Grigore. 11. Dunca Eugen. 12. Flondor Gheorghe. 13. Flueraș Ion. 14. Garoflid Constantin. 15. Glurăscu Constantin. 16. Gherman Eftimie. 17. Ghițescu Stan. 18. Grigorevici Gheorghe. 19. Hagl Anton Emanoil. 20. Ionescu-Sisești Gheorghe. 21. Ion Iacob. 22. Jebeleanu Ion. 23. Macavel Andrei. 24. Maglașu Lazăr. 25. Marian Ion. 26. Mărza Simion. 27. Mihăilă Petre. 28. Pană Aurel. 29. Radian Alexandru. 30. Racoți Filip. 31. Răducanu Ion. 32. Răutu Dumitru. 33. Sescloleanu Constantin. 34. Șerban Mihail. 35. Stoianovici Nicolae. 36. Stroia Gheorghe. 37. Zamfirescu Constantin. 38. Zîpa Teodor. 39. Popa Adam.

Comerț și Industrie: 1. Angelescu Constantin. 2. Bălănescu Rosetti Ion. 3. Boșa Eugen. 4. Boldea Romul. 5. Bujolu Ion. 6. Bursan Constantin. 7. Carp Grigore. 8. Comșa Ionel. 9. Constantinescu Mitțică. 10. Constantinescu M. ing. 11. Greceanu Gheorghe. 12. Dan Sever. 13. Dinopol Gheorghe. 14. Ene Ernest. 15. Enescu I. D. 16. Gafencu Grigore. 17. Gheorghiu Gheorghe. 18. Gîgurtu Ion. 19. Iercan Nerva. 20. Malaxa Nicolae. 21. Marinescu Ion. 22. Vartolagu Ion. 23. Maxim Nicolae. 24. Mociorniță D. 25. Neagu Alexandru. 26. Romano Alexandru. 27. Savu Eugen. 28. Slăvescu Victor. 29. Tătărănu Constantin. 30. Tătărăscu Emanoil. 31. Tilea V. V. 32. Vlad Aurel. 33. Vălcovici Victor.

Ocupațiuni intelectuale: 1. Alexianu Gheorghe. 2. Andrei Petre. 3. Asnavorlan H. 4. Banu Gh. Dr. 5. Băran Coriolan. 6. Blaga Lucian. 7. Beldie Vasile. 8. Bentoiu Aurelian. 9. Brudaru Adrian. 10. Cancicov Mircea. 11. Cantacuzino M. G. arhitect. 12. Cazaciu Grigore. 13. Dragomir Silviu. 14. Ghelmegeanu Mihail. 15. Hațleganu Iuliu. 16. Herescu Nicolae. 17. Hodoș Alexandru. 18. Hortolomei Nicolae Dr. 19. Iamandi Victor. 20. Jînga Victor. 21. Ionăscu Traian. 22. Matei Ioan. 23. Moldovanu Iuliu Dr. 24. Neguș Aurel. 25. Nicoară Eugen Dr. 26. Nistor Ioan. 27. Nițescu Voicu. 28. Ottescu Nicolae. 29. Penișca Gheorghe. 30. Patrușiu Radu. 31. Perlețeanu Gr. I. 32. Petrovici Ioan. 33. Popescu-Botoșani Ion ing. 34. Portocală Radu. 35. Ralea Mihail. 36. Rădulescu-Moțru C. 37. Rosetti Alexandru. 38. Roșculeț Radu. 39. Sadoveanu Marin Ion. 40. Simian Dinu. 41. Scribon Leon. 42. Strat Gheorghe. 43. Suciu Ion. 44. Tătaru Coriolan. 45. Titeanu Eugen. 46. Ţoni V. V. 47. Teodorescu Anibal. 48. Vântu Ion. 49. Vântu Gheorghe. 50. Zîgre Nicolae.

Secretari generali:

Au fost numiți, pe termen de 2 ani, secretari generali ai „Frontului Renașterii Naționale“:

D-l profesor N. Cornățeanu pentru Agricultură și Muncă; d-l profesor Silviu Dragomir pentru Intelectuali; d-l profesor Victor Vălcovici pentru Comerț și Industrie.

Minoritatea maghiară în „Fr. R. N.“

— Continuare din pag. 1 —

și datorită de a-și exercita cu lealitate obligațiunile civice, a fost însoțită de altfel de Congresul general al minorităților, ce s'a ținut în 1930.

Punctul de vedere al guvernului român în acordurile pentru intrarea minorităților în F. R. N., este deci în concordanță cu părerile adoptate de grupările minoritare.

În ce privește spiritul înțelegător și prietenesc cu care guvernul veghează asupra intereselor culturale, școlare și economice ale cetățenilor minoritari, e de ajuns să amintim acțiunea Comisariatului general al minorităților și declarațiunile recente ale d-lui Gr. Gafencu, ministrul afacerilor externe, care arătând largă toleranță a Statului față de cetățenii de altă limbă sau religie, dovedea că în țara noastră, unde Românii sunt 80 la sută și ființa lor națională este hotărâtoare, nimic nu împiedică minoritățile, „să-și înalte privilegiile sub aceleași țeluri comune, pe care le are de atins Statul în cuprinsul căruia trăiesc laolaltă“.

România este deci pe limita politicii ei tradiționale de protecție largă a minorităților etnice, — s'a acordat minorităților uzură și dreptul de a avea o organizare proprie culturală și economică, prin intrarea în F. R. N. și potrivit spiritului Regulamentului respectiv, — Statul nădăduind din partea minorităților, încredere și lealitate cetățenească pentru buna stare obștească.

Din Țara Târnavelor UN APOLOGET al Frontului Renașterii Naționale: HORIA TECULESCU

În ziua de 30 a lunii trecute, neostentivul propoveditor al celor bune, curate și de folos, descălcăcase și'n târgușorul Rupea. Ca și'n alte părți ale județului (Țârnavă Mare), venise și aici, ca'n verbu-l de lumină și de flacărl, să vestească lumii acestor plauri — bucuria și izbânda înțelepciunii românești, concretizate prin năvalnicul marș de triumf al Frontului Renașterii Naționale. Vestea venirii lui *Horia Teculescu* era cea mai fericită chemare, ca încapătoreala sală din piață să nu mai încapă pe ceile ar fi dorit să-l asculte. Numai cel ce simțește ca el, știe vorbi cum vorbește el. Pe culmi înalte de înțelepciune omenească, acest apostol al culturii, nu ultă să-și facă cruce, — și la răspântii de indioială, să deschidă Biblia. În el lumea e obicinuită și dornică să asculte un dascăl și un preot, care imprăștie lumina și inspiră cea mai deplină încredere... Vorbește și cu ochii — și scâpărările și lacrimile ochilor săi știe să le pună și'n ale celor ce-l ascultă.

Ființa Frontului Renașterii Naționale nimeai din cel carl l-am auzit n'am fi lămurit-o atât de profundă și justificată, fără talmăcirile pline de logică, de simțire și de convingere, turnate'n vraja verbului său.

Teculescu nu poate fi reproduș, el trebuie ascultat... Și cel ce l-au ascultat, prin priviri par'că și spuneau unul altuia: iat'un proroc vestitor al „plinirii vremii“!

În Rupea și plasa ei — ca și în întreg județul — Teculescu a încheșat un puteratic și neinvincibil sector al Frontului Renașterii Naționale. Cor.

Elita oamenilor de știință recomandă tabletele:

Togal
contra bolilor
Reumatice și Gutoase
în ambalaje 14 și 42 tablele

Cronica literară

II

C. LOGHIN: *Antologia scrisului bucovinean până la Unire*. Vol. II. Proză. Editura Mitropolitul Silvestru. Cernăuți. 1938.

Volumul de proză al scriitorilor bucovineeni nu este mai puțin plin de surprize ca volumul de poezie despre care ne-am ocupat acum câțeva vreme.

Zece zile de haiducie, lunga povestire a lui Iraclie Porumbescu, atestă un talent din cele mai rare. Primul novelist al Bucovinei este un nume care va trebui să se repete mai des în scrisul bucovinean.

Bucata din această carte ne amintește de talentul de povestitor al lui Creangă.

Iraclie Porumbescu stăpânește o limbă dintre cele mai miștoase.

Desprindem un citat:

Eram un băietan de lapte, cam de 17 ani. Țin minte că încă nu leșisem la horă, căci pe vremea mea, fetelor mai jos de șesăsprezece și feciorilor de optăsprezece ani încă nu le călca piciorul în joc cu cellași flăcăi și fete și, când ajungeau ei cea vârstă, pe fecior grîjiți bine, în cămașă cu mâneci late, peptar în mătăși nouă, curea,

după statura flăcăului, în trei și patru cătărâmi, clobote lungi până la genunchi și încrețite la încheietură, apoi pălărie „răte-zată“ și încinsă în gherdoane și cordele mândre, îl aducea întâiași dată la joc tata, iar pe fată, tot împodobită cum era mai bine și, afară de papuci galbeni sau negri și călțuni, nu în flendure de târg, ci toate lucrute în casă de fată singură, sub învățatura mamei, o ducea aceasta la horă.

Ei, eram, cum zic, cam de șaptesprezece ani, tatăl meu, Dumnezeu ierte l, se bolnăvise și zăcea acum de vreo trei-patru săptămâni în pat. Mama, biata, lerte-o și pe dânsa Dumnezeu, îl căuta zi și noapte ca o soție cinstită, cu o voință și osteneală, ca și cum ar fi fost luată numai de o săptămână-două, măcarcă erau acum amândoi cărunți, căci eu eram copilul lor cel mai mic și aveam două surori mai mari decât mine, măritate și cu copii. Dusu-s'au și ele în cea lume, ști-va înduratul Dumnezeu de ele, că

aicea și-au lăsat și ele nume cinstit de femei și de găzdoale cum se cade!

În aceste fraze îndelung meșteșugite ni se relevă un autentic prozator.

„Doi Feți-logofeți cu părul de aur“ din *Poveștile populare* de Ion alui Gheorghe Sbera e un basm dintre cele mai alese, scris cu reală îndemănare.

Din Simeon Florea Marian sunt reproduse unele datine și credințe ale Românilor, despre pițigoi. Toate rândurile marelui folclorist sunt scrise cu dragoste pentru neamul lui și pasiune pentru știință pe care a servit-o cu cinste.

O amuzantă întâmplare, dovedind un acut spirit critic, găsim în *Hassan Călugărul* de colegul de liceu al lui Eminescu, Tudor V. Stefanelli.

Un vliou novelist e Mihail Teliman, în *Moartea lui Dule*, episod istoric din viața Românilor bucovineeni.

Din Em. Grigorevici cltim cu plăcere un fragment pitoresc „Povestea unui târg moldovenesc“. Cunoscutul om de știință Em. Grigorevici este mai cunoscut decât literatul. Totuși scrierile lui literare și, în deosebi *Chipuri și graiuri din Bucovina*, stau mărturie pentru un frumos talent literar.

Mai puțin conturat ne apare Dimitrie Dan, cu „Laura“.

Un bine documentat articol din *Istoria bisericii din Bucovina* semnează d-l Ion I. Nistor.

Din George Tofan ni se amintește inimosul articol *Noi și ei* în care ni se arată luminoasa figură a d-lui N. Iorga.

Un vibrant elogiu al poeziei lui Octavian Goga, cu prilejul apariției volumului *Poezii* al acestuia, ne prezintă, într'o recenzie, d-l Victor Morariu.

Din scrisul d-lui Traian Brăileanu ni se alege schița *Dihania*. Scrisă admirabil, bucata aceasta ne face să regretăm că autorul ei nu a stăruit să-și piardă mai lungă vreme cu turburile pur literare.

Fiul folcloristului Simeon Florea Marian, d-l Liviu Marian este bine prezentat prin admirabila schiță *Banul*.

Din scriitorul erou Ion Grămadă d-l C. Loghin a ales, cu bună înțelegere, schița *In Abbiategrosso*.

Distinsul cărturar I. E. Torouflu, marele prieten al tinerilor scriitori bucovineeni de azi, pe care-i înțelege și iubește, ne este apropiat, din interesanta și bogată operă, prin duioasa schiță *Mamă*.

Despre volumul *Dela noi* al d-lui Leca Morariu (din care volum este extrasă aici pove-

tea „Noi trei, pent'un caș, așa ni se cade“) am scris cu mult entuziasm cu ocazia unei recenzii. Volumul *Dela noi* este de nru de numele unui scriitor strălucit.

Un articol de sănătos naționalism este „Noi și Ardealul“ de Lascăr Luția, tânăr talentat pe care l-a secerat, din drumul spre glorie, marele războiu.

Cuprinzând pe lângă bucăți alese din cel mai reprezentativ scriitor bucovineeni de până la Unire, scurte note biografice și bune însemnări bibliografice, *Antologia scrisului bucovinean* este o carte de informație probă, atât de necesară nu numai cercetătorilor literari, ci și iubitorilor de bună literatură românească.

D-l C. Loghin a adus, prin noua d-sale lucrare, o reală contribuție la cunoașterea sufletului provinciei de nord.

Aurel Marin.

De inchiriat curte singură, 3 camere, baie, bucătărie, antru, 2 pivnițe, garage și grădină. (Casa se află în Str. Episcop Dr. Vasile Saitu Nr. 39). Doritorii a se adresa la Dr. Graesser avocat Str. Sf. Ioan Nr. 7. 19 4-4

Pod peste Dunăre între România și Bulgaria

Problema construirii unui pod peste Dunăre între Bulgaria și România formează de mai mulți ani obiectul unor tratative și preocupări serioase.

Este neîndoielnic faptul că legătura aceasta poate avea o mare importanță economică și culturală. Cu problema aceasta se ocupă nu numai România și Bulgaria, ci și Turcia, Grecia, Polonia și statele baltice. Realizarea construcției acestui pod este pe drept cuvânt considerată ca un act economic de mare importanță. Un interes deosebit de mare în această chestiune manifestă Polonia, care ar primi cu ochi foarte buni calea aceasta mai scurtă pentru legăturile ei cu sud-estul Europei și cu orientul apropiat. În afară de aceasta mărfurile poloneze — și este vorba mai ales de fabricate gata — ar trebui să treacă numai prin România și Bulgaria, adică prin țările cu cele mai joase tarife pe căile ferate. Noul pod ar însemna așadar și o scurtare considerabilă a drumului și o scădere a cheltuielilor de transport și a taxelor vamale.

Până acum existau două planuri; acela al guvernului polonez, după care urmează să se construiască un pod între Corabia și Sviștov, și acela al guvernului român, care se li-

mitează la construcția unui ferry-boat între Giurgiu și Ruscuc. Guvernul bulgar se solidarizează cu planul polonez, alcătuit de către plenipotențiarul polonez din Sofia, Baranowski.

În ultimul timp, după o consfătuire între experții bulgari și români, România a luat o atitudine favorabilă față de planul polonez, mai ales pentru faptul că în timpul iernii ferry-boat-ul nu poate funcționa. Acum a fost convocată la București o consfătuire internațională, care să rezolve chestiunea aceasta. Sunt acolo reprezentate România, Bulgaria, Polonia, Turcia, Grecia și Jugoslavia. Se crede că va fi acceptat planul de a construi un pod între Corabia și Sviștov, care va costa cam 20 milioane de franci aur.

Este interesant de semnalat faptul că încă acum 80 de ani, pe când Bulgaria nu era încă independentă, s'au purtat tratative între Principatele Române și Turcia în vederea construirii unui pod. Au rămas însă fără rezultat din cauză că nu s'a ajuns la o înțelegere în privința locului.

În țările balcanice se așteaptă, ca după realizarea acestui proiect, să înceapă tratative și pentru construcția unui pod peste Bosfor.

Principiile conducătoare ale politicii externe polone

Varșovia. — Agenția Pat transmite:

D-l Beck, ministrul Afacerilor Străine, a acordat un interviu d-nei Pauly Le Cler, reprezentanta agenției North American Newspaper Alliance și a ziarului „Daily Telegraph”.

Referindu-se la principiile conducătoare ale politicii externe polone, d-l Beck a declarat:

„Principiul fundamental este menținerea bunelor relații cu vecinii. Deaceia guvernul polon dă o importanță atât de mare raporturilor sale cu Germania și cu U. R. S. S.

„Un alt principiu este respectarea leală a alianțelor pe care le are Polonia cu România și cu Franța.

„Însfârșit, al treilea principiu consistă în a se opune oricărei hotărâri, într-o chestiune care interesează Polonia care ar fi fost luată fără ca ea să fi fost consultată”.

Expoziția

de Artă Plastică a artistelor-femei, Române, Jugoslave și Ceho-Slovice Solemnitate inaugurării

În ziua de 18 Ianuarie a. c., a avut loc în Casa comunală din Praga inaugurarea expoziției de artă plastică a artistelor femei române, jugoslave și ceho-slovice, împreună cu o expoziție retrospectivă a pictoriștelor cehe din sec. XIX.

Expoziția [aceasta reprezintă o revistă foarte interesantă a lucrărilor de artă plastică a femeilor române, jugoslave și ceho-slovice și este o dovadă palpabilă a participării femeilor la activitatea culturală a popoarelor respective. Expoziția aceasta trebuia să fie deschisă încă în toamna anului trecut, dar inaugurarea a fost amânată din cauza evenimentelor politice până acum.

Publicul care a luat parte la inaugurare a fost foarte select și numeros. Au fost de față ministrul justiției dr. Krejci, președintele Institutului româno-ceho-slovac, abatele dr. M. Zavoral, însărcinatul de afaceri al Jugoslaviei dr. Dragulinovici, însărcinatul de afaceri al României, d-l Stănescu și multe alte personalități marcante.

La inaugurare a vorbit d-na senator Fr. Plaminkova, care a urât bun venit celor prezenți în numele comitetului organizator, apoi a vorbit Vera Urbanova despre expoziție și caracteris-

ticele ei și la urmă d-na A. G. Cantacuzino, care a spus că atunci, când se va scrie istoria momentelor actuale, toți vor trebui să se incline cu respect în fața poporului ceho-slovac, care și-a păstrat cinstea neprihănită întotdeauna.

Din alte țări

3.000 de locuitori și o singură școală primară.

În nici o altă regiune din Jugoslavia lipsa de școli primare pentru popor nu este atât de mare ca în Herțegovina. Înainte de eliberare existau în Herțegovina 93 școli primare, la care predau 161 învățători. Statistica de anul trecut înregistrează aici 177 școli cu 364 învățători. Cu toată creșterea aceasta însemnată a numărului școlilor și al învățătorilor însă, problema școlară în Herțegovina nu a fost și nu este soluționată. Mai există regiuni, în care la 3.000 de locuitori se află o singură școală primară. Unele dintre școlile acestea trebuie să deservească un teritoriu de peste 100 km². În alte părți situația este intrucâtva mai bună, o școală primară revine la cam 1.000 de locuitori. Firește că lipsa de școli este cauza principală a analfabetismului din Jugoslavia, care în unele locuri din Herțegovina ajunge la cifra înspăimântătoare de 70%.

Conferința d-lui

I. Răducanu

În cadrul ciclului de conferințe „Mișcarea Idellor”, organizate de Liga Culturală, a vorbit Duminică 22 Ianuarie, d-l Răducanu, rector al Academiei de Studii Comerciale din București, despre Economia Națională și Războiul.

Domnia sa a arătat documentat importanța organizării economiei naționale în reușita unui război.

Pe lângă factorul om, care trebuie instruit în mânăuirea armelor, trebuie ca atenția statului să fie și asupra altor factori, cari, să stea pe aceeași treaptă de pregătire, cum ar fi industria, care ușor și rapid să se adapte la trebuințele unui război.

Azi, când pentru un om de pe front lucrează în spatele frontului 20 oameni, trebuie organizat totul, ca cel ce luptă în primele linii, să nu ducă lipsă de nimic, pentru a putea rezista.

D-l Răducanu insistă asupra a două chestiuni:

a) Întreprinderile industriale particulare și rapiditatea trecerii dela o producție de pace la cea de război.

b) Capacitatea financiară.

Face un scurt istoric al teaurului de război, organizat pentru prima dată în Germania de Frideric Wilhelm I. și evoluția lui până în zilele noastre. Azi cheltuielile din totalul economiei naționale merg dela 10% la unele din marile puteri până la 75% în Germania și Italia.

Informații

Catastrofă minieră în Japonia. Se anunță din Tokio: În mina Yade, din districtul Kurate s'a produs o explozie de gaze. În momentul exploziei, în fundul minei se aflau 96 de lucrători. Numărul victimelor, necunoscut încă cu exactitate, este mare. Până acum au putut fi scoși numai 6 mineri vii, dar și dintre aceștia au încetat din viață încă doi. În total s'au scos până acum 42 de cadavre. Echipa de salvare au pierdut orice nădejde de a mai găsi în viață pe ceilalți 48 de lucrători cari mai rămân în mină. În felul acesta, din 96 de lucrători, 92 par să-și fi găsit moartea în această catastrofă.

Corpul contabililor—secția Brașov. Membrii Corpului Contabililor autorizați și experți contabilii secția Brașov, sunt convocați în adunare generală ordinară, pentru ziua de Duminică 29 Ianuarie 1939, orele 10 dimineața în Palatul Camerei de Comerț și Industrie Brașov, la ordinea de zi fiind:

Darea de seamă a Consiliului de Administrație pentru anul 1938. Raportul Consiliului de cenzori. Descărcarea comitetului de gestiunea anului 1938. Înscirarea în Frontul Renașterii Naționale.

În caz de neîntrunire numărului reglementar de membri, această adunare generală ordinară se va ține în ziua de 2 Februarie 1939, în același loc și la aceeași oră, cu orice număr de membri prezenți.

Cunoașteți Togal-ul? Tabletele Togal constituie un medicament cu efect prompt în reumatism și gută. Grație compoziției sale deosebit de fertile și a rezultatelor excelente obținute de numeroase clinici și spitale, Togal-ul și-a creat o reputație generală incontestabilă.

Cețiți și răspândiți
„GAZETA TRANSILVANIEI”

Intrevederile

CIANO--STOIADINOVICI

Correspondentul Agenției Havas transmite din Belgrad: Un punct important din comunicatul final asupra întrevederilor Stoiađinovici-Ciano, poate fi găsit în indicația privitoare la amenajarea relațiilor dintre Belgrad și Budapesta, amenajare dorită de Roma. Jugoslavia pare că nu vrea să incheie nimic definitiv, fără a fi luat în prealabil contact cu România.

Aceasta este interpretarea, ce se dă în general în cercurile diplomatice și politice din Belgrad, pasagiului din comunicat referitor la situația din bazinul dunărean și în care cei doi oameni de stat afirmă „voința lor comună de a continua și aprofunda colaborarea lor pentru consolidarea păcii și ordinii în această parte a Europei, de acord cu țările interesate și în legătură cu recentele manifestații ale țărilor vecine Jugoslaviei, care au avut la Belgrad o repercursiune favorabilă.”

Ultima parte a frazei pare să privească reacțiunile favorabile ale opiniei publice ungare, privitoare la idela apropierei de Belgrad, care au însoțit recenta vizită a contelui Ciano, la Budapesta.

Se menționează însăfârșit că în comunicat se vorbește de axa Roma-Berlin. În aceasta se vede mai ales grija de a se sublinia în special că Germania și Italia duc în bazinul dunărean o politică conformă spiritului ce stă la baza colaborării italo-germane în toate domeniile.

Cu privire la călătoria contelui Ciano în Jugoslavia, cercurile politice iugoslave socotesc în genere că eventualele repercusiuni ale acestei vizite se vor face simțite numai peste câteva săptămâni, adică după vizita contelui Csaky ministrul afacerilor străine al Ungariei, la Roma, și poate și la Belgrad, precum și după apropiata conferință dela București a Înțelegerii Balcanice.

Correspondentul agenției „Havas”, care transmite acest comentariu, adaugă:

Conferința Înțelegerii Balcanice va da d-lui Stoiađinovici prilejul de a lua contact personal cu noul ministru al afacerilor străine al României, d. Gafencu, și de a avea un schimb de vederi cu conducătorii României asupra problemelor Europei centrale, în legătură, în deosebi, cu îmbunătățirea raporturilor respective ale Jugoslaviei și României cu Ungaria.

Comentând această vizită a d-lui Ciano, la Belgrad, ziarul iugoslav „Vreme” scrie, între altele:

Nimeni nu trebuie să se aștepte sau să ceară ca, de hatirul prieteniei cu Ungaria, Jugoslavia să sacrifice amicitia și alianța ce există între ea și vecina sa România.

Acordul în bazinul Dunării trebuie să fie general.

Luptele din Spania

Continuând ofensiva începută acum două săptămâni, trupele guvernului din Burgos se apropie de Barcelona. Paziția exactă a bantăgării franchiste nu este determinată cu precizie. Din informațiile telegrafice care ne parvin, dar în orice caz eșaloanele cele mai înalțate se găsesc la circa 10 kilometri de oraș.

În vremea aceasta, Barcelona, într-o dramatică încordare, își pregătește apararea. Toate posibilitățile de rezistență ale capitalei au fost mobilizate. O acțiune militară febrilă se remarcă dincolo de barierele orașului, unde se sapă tranșee, se aleg pozițiile strategice.

Luptele se desfășurau erl pe înălțimile care ocolesc Barcelona la 10—15 kilometri. După unele știri, din sursă naționalistă, Manresa, oraș socotit ca loc strategic însemnat, ar fi căzut.

Odată cu luptele pe frontul forțele franchiste duc o mare acțiune de bombardament aerian contra Barcelonei.

Fulgerătoarea ofensivă naționalistă de pe frontul Cataloniei.

Burgos, 23. (Rador). — Favorizate de un timp admirabil, toate forțele naționaliste și-au reluat Luni dimineața înaintarea spre Barcelona.

Rapiditatea înaintării, mai ales în sectoarele San Durni și pe coastă dificultățile de comunicație nu permit să precizeze liniile ajunse.

Trupele din nord au ocupat localitățile Tora și Biosca. La certu, naționaliștii se îndreaptă spre Manresa din trei direcții.

Burgos, 23. (Rador). — Forțele naționaliste, continuându-și înaintarea, se găsesc actualmente la patru km. de orașul Manresa. În acest sector, naționaliștii au cucerit Pico del Coll.

În celelalte sectoare și în special în regiunea din lungul coastei ca și în ținutul San Saturnino, înaintarea se face așa de repede încât nu pot fi precizate liniile pe care au ajuns trupele naționaliste.

Premiul Nobel pentru pace va fi acordat d-lui Chamberlain?

Stockholm, 24 (Rador). — Un grup de 12 deputați suedezi au propus comitetului Nobel din parlamentul norvegian ca premiul Nobel pentru pace să fie decernat anul acesta d-lui Neville Chamberlain, primul ministru al Angliei.

În propunerea lor, deputații suedezi subliniază că d-l Chamberlain a salvat Europa dela un dezastru în Septembrie 1938.

De închiriat dormitor, sufragerie, baie cu tot confortul modern. Adresa Str. Crișan Nr. 38
De închiriat Livada Poștei 22 parter, 1—2 camere mobilate, eventual acces la bucătărie.
42 3—3 9 4—0